

КОНФЕРЕНЦІЇ, ЧИТАННЯ, СИМПОЗІУМИ

ОДИНАДЦЯТИ НАУКОВІ ЧИТАННЯ «ДНІПРОВСЬКА ОРБИТА»

20–22 жовтня 2016 р. на базі пансіонату КБ «Південне» відбулися чергові (ХІ) Наукові читання «Дніпровська орбіта». Організаторами виступили ДП «КБ Південне» ім. М. К. Янгеля, Національний центр аерокосмічної освіти молоді ім. О. М. Макарова, Музей космонавтики ім. С. П. Корольова Житомирської обласної ради при підтримці ДНУ ім. Олеся Гончара, ІТМ НАНУ і ДКАУ, держпідприємства «ПО Південмаш ім. О. М. Макарова», українського молодіжного об'єднання «Сузір'я».

Ці читання спрямовані на залучення молоді до дослідницької роботи. В той же час у роботі конференції беруть участь і відомі фахівці в галузі гуманітарних проблем Космосу і ракетно-космічної галузі. Традиційно взяли найактивнішу участь у роботі наукових читань співробітники КБ «Південне» і представники професорсько-викладацького складу, аспіранти і студенти Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара. Достатньо широкою була географія представництва на конференції. В читаннях взяли участь науковці з Києва, Харкова, Дніпропетровська, Павлограда, Полтави, Чернівців, Житомира, Донецька, Запоріжжя й інших міст. Вони представляли вищі навчальні заклади, академічні інститути, конструкторські бюро, музеї, тощо.

Наукові читання були присвячені 20-річчю від дня створення Національного центру аерокосмічної освіти молоді ім. О. М. Макарова і відкрилися доповіддю про підсумки роботи Центру за 20 років в. о. генерального директора НЦАОМ ім. О. М. Макарова О. В. Кулика.

Діяльність Центру давно вийшла на міжнародний рівень. Навчально-виставковий зал Центру має виставку-музей, де представлено макети РКТ й експонати в натуральну величину, зразки космічної техніки. В Центрі розвинуто систему аерокосмічної освіти через аерокосмічні класи й інші форми навчання, працює заочна аерокосмічна школа, щорічно проводиться «Тиждень космонавтики». Традиційними стали щорічний конкурс дитячого малюнка «Крок до зірок», конкурси комп'ютерних технологій «Ми – діти Галактики», конкурси космічної графіки «Україна космічна» тощо. Конкретні проекти освітньо-наукового спрямування – Всеукраїнська конференція-конкурс НДР «Зоряний шлях», Міжнародна молодіжна науково-практична конференція «Людина і Космос», міжнародна науково-практична конференція «Університетські мікросупутники – перспективи і реальність», міжнародні наукові читання «Дніпровська орбіта», складають те підґрунтя, на якому виростає нове покоління ракетно-космічної галузі України.

Учасників конференції привітали генеральний директор (1996–2016) НЦАОМ ім. О. М. Макарова В. В. Хуторний, перший технічний директор програми «Морський старт», Герой України В. Г. Команов, член-кореспондент НАНУ О. В. Пилипенко, директор музею космонавтики ім. С. П. Корольова (м. Житомир) І. Д. Дячук, заступник Генерального конструктора ДП КБ «Південне»

ім. М. К. Янгеля Г. А. Поляков, заступник генерального директора ДП «ВО Південмаш ім. О. М. Макарова» В. В. Патока.

На «Дніпровській орбіті» було задіяно 6 секцій з різних напрямів досліджень. Секція 1. Історія авіації та ракетно-космічної техніки. Секція 2. Аерокосмічна освіта та вузівська наука. Перспективні інноваційні проекти. Секція 3. Філософія та космос. Секція 4. Екологія та Космос. Секція 5. Економіко-правові, гуманітарні та етичні проблеми освоєння Космосу. Секція 6. Молодь та Космос.

Усього було заслухано 35 доповідей, в обговоренні яких взяли участь більш ніж 70 учасників і гостей конференції.

Тематика ряду секцій безпосередньо пов'язана з тематикою журналу «Вісник Дніпропетровського університету. Серія Історія і філософія науки і техніки». Секцією 1 керували д. і. н., професор В. С. Савчук та к. і. н., доцент Н. М. Кушлакова. Низка доповідей, представлених на засіданнях секції, дає підстави говорити про прирощення наукового знання в цій сфері досліджень. Так, у доповіді к. і. н. І. О. Пістоленко розглянуто одну з драматичних і маловідомих сторінок історії РКТ – багаторічну підготовку реутовської групи космонавтів, жодний з яких так і не побував у Космосі з незалежних від них причин. У доповіді були використані як архівні матеріали, так й інтерв'ю з безпосередніми членами цієї групи. У низці доповідей були представлені нові матеріали про історичні засади розвитку повітроплавання в Україні (Н. М. Кушлакова), авіаційного напрямку освіти у Київському політехнічному інституті (В. В. Татарчук), розвиток досліджень з динаміки міцності турбін в авіаційному моторобудуванні (О. О. Ларін). Питанням діяльності харківських і дніпропетровських науково-технічних шкіл з ракетобудування були присвячені доповіді С. А. Горелової та О. О. Губки. О. А. Чумаченко представила змістовну доповідь з історії становлення та розвитку музею техніки ПАТ «Мотор Січ» у Запоріжжі. В секції «Філософія та Космос» в доповідях І. О. Величко та О. В. Захарова було підкреслено значущість досліджень з філософії. Космосу та філософії техніки. Привернули увагу учасників конференції і питання екології Космосу, розглянуті у секції 4.

В межах наукових читань пройшов круглий стіл «Ім'я. Доля. Епоха», присвячений 100-річчю від дня народження Леоніда Васильовича Смірнова – першого директора «Південмашу», двічі Героя Соціалістичної Праці, Голови Державного комітету Ради Міністрів СРСР з оборонної техніки, заступника Голови Ради Міністрів СРСР з військово-промислових питань.

З доповіддю-презентацією книги про життєвий шлях від імені авторського колективу виступив директор представництва ДП КБ «Південне» ім. М. К. Янгеля в м. Києві Микола Олександрович Мітрахов. Учасники і гості круглого столу взяли участь в обговоренні представленої книги, з великою зацікавленістю слухали спогади ветеранів ракетно-космічної галузі про роботу з Л. В. Смірновим.

Кращі доповіді за результатами конференції були відзначені дипломами і рекомендовані для публікації у фахових наукових журналах: «Вісник Дніпропетровського національного університету. Серія Історія і філософія науки і техніки», «Екологія і ноосферологія», альманах «Грані», «Механіка гіроскопічних систем», «Інформаційні системи. Механіка й управління».

*Голова секції «Історія авіації
та ракетно-космічної техніки»
д. і. н. В. С. Савчук*